

TISKOVÁ ZPRÁVA

Zpráva o činnosti v roce 2016

(Ústí nad Labem, 9. ledna 2017)

Významné obnovy památek, archeologické nálezy, restaurování, prohlášení kulturních památek, edukace, pořádání výstav a přednáškového cyklu, vydávání publikací a časopisu – to jsou jen některé z činností, kterými se zabýval Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem v roce 2016. Nelze opominout projekty vědy a výzkumu i celoroční zpřístupnění kostela sv. Floriána v Krásném Březně.

1) Významné obnovy

Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Konojedech – Projekt „Revitalizace kostela Nanebevzetí Panny Marie v Konojedech u Úštěku“ byl financován z EHP a Norských fondů, realizace trvala do května 2016, jednalo se o celkovou stavební obnovu objektu a restaurování dochovaných prvků mobiliáře.

2) Archeologické nálezy

První archeologický výzkum na zámku Jezeří – Záchranný archeologický výzkum na státním zámku Jezeří byl vyvolán stavebními aktivitami. Jedná se o vůbec první archeologický výzkum na zámku, který měl za úkol objasnit příčiny zamokření základového zdiva a rozsah poškození v místě závalu sklepení, druhotným cílem resp. benefitem mohlo být (v případě nálezu pozůstatků fortifikace) ověření předpokládané datace stavebních částí zámeckého areálu do období pozdní gotiky či raného novověku. Získat důkazy o středověkém založení se vzhledem k malému rozsahu výzkumu nepodařilo a ověření domněnek čeká na výzkumy příští.

3. Restaurování

Restaurování nástěnných maleb kostela Čtrnácti sv. pomocníků v Kadani – přítomnost starších nástěnných maleb v trojlodí kostela zjistily namátkové sondy již v posledních desetiletích 20. století; na stěně středního pole jižní lodi detailní restaurátorský průzkum prokázal pod mladšími monochromními nátěry zásadní nálezy dvou superponovaných vrstev malby. Restaurátorské práce, uskutečněné zde v roce 2015, usilovaly s ohledem na nálezovou situaci v rámci odkryvu o minimalizaci ztrát mladší malířské vrstvy z počátku 17. století a současně umožnění prezentace alespoň nejvýznamnějších partií vrstvy starší (konec 15. stol. – nejstarší dochovaná nástěnná malba v Kadani). Mohou tak sloužit jako příkladné řešení prezentace superponovaných malířských vrstev za oborové spolupráce všech zúčastněných. V roce 2016 práce pokračovaly odkryvem a restaurováním 1. pole jižní boční lodi s výjevem Šalamounova soudu na stěně.

4. Prohlášení kulturních památek

Zadokolesový remorkér Beskydy – kulturní památkou byl, kromě 6 nemovitých, prohlášen v roce 2016 i unikátní remorkér Beskydy. Lodí tohoto typu bylo vyrobeno celkem dvanáct, sloužily k vlečení nákladních člunů na Labi – zejména v úseku Ústí nad Labem – Drážďany. První z nich vznikly v roce 1931 v ústecké loděnici – jako první zadokolesové motorové remorkéry v celé Evropě. Ve své době šlo o progresivní lodě, které se od předchozích lišily řešením vlečného navijáku a dalších

technologických prvků (například elektrickým pohonem pomocných strojů) a také uspořádáním palubních nástaveb. Bylo pamatováno i na pohodlí posádky – k dispozici bylo ústřední topení. Dokonce bylo počítáno s tím, že na palubě bude lodní radiotelegrafista, zajišťující spojení s děčínským ústředím. K realizaci tohoto plánu nakonec nedošlo, avšak prostor, pro spojaře určený, na lodi je (v remorkéru Beskydy je dnes užívaný jako koupelna).

5. Edukace

a) Workshop Fenomén kov v kulturním dědictví severozápadních Čech – dne 16. června 2016 Filozofická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem hostila odborný workshop NPÚ, ÚOP v Ústí nad Labem. V rámci programu zazněly tematicky pestré příspěvky, které v jednotlivostech i komplexním pohledu zdůraznily důležitost tohoto materiálu pro poznání kulturní historie našeho regionu.

b) Výstavy – jeden ze základních způsobů komunikace našeho pracoviště s veřejností – návštěvnost všech výstav v sídle pracoviště za rok 2016 je v souhrnu 991 osob.

– **Cesta kolem světa, fotografie z cest hraběte Lažanského z roku 1929** – výstava se konala ve dnech 8. prosince 2015 – 24. dubna 2016 v atriu zámku Krásné Březno, sídle pracoviště NPÚ v Ústí nad Labem. Výstava je v současnosti putovní.

– **Doba králů a císařů – Lucemburské architektonické dědictví SZ Čech** – výstava přiblížila návštěvníkům kulturní dědictví, které na území této části Čech vzniklo za vlády dynastie, tedy přibližně od druhé třetiny 14. století do téhož období ve století patnáctém. Stejně jako jiné projekty, byla i výstava připomínkou 700. výročí narození císaře Karla IV. z lucemburské dynastie. Představované památky se však nevztahují pouze k době vlády tohoto panovníka – na výstavě jsou prezentována i díla, jež vznikla díky širokému ohlasu, který způsobila rozsáhlá donátorská činnost Karla IV. Většina projektů a výstav spojených s připomínkou významného výročí narození Karla IV. prezentovala spíše movité kulturní dědictví, tj. deskové malby, sochy, oltáře či památky uměleckého řemesla, ovšem předkládaná výstava byla koncipována odlišným způsobem. Cílem bylo na jednom místě představit především památky nemovité, které jsou v mnoha případech pro běžné návštěvníky obtížně dostupné. Zpřístupnění 30. 4. – 9. 9. 2016, výstava je v současnosti putovní.

– **Pověsti a příběhy poutních míst Šluknovska** – výpůjčka výstavy, zpřístupnění veřejnosti, září–listopad 2016

– **Technické památky v Norsku a České republice** – jednalo se o zápůjčku výstavy, která je výsledkem společného projektu NPÚ, ÚOP v Ostravě a Norského ředitelství kulturního dědictví. Zpřístupnění veřejnosti listopad–prosinec 2016.

c) Den na zámku a v kostele – Po stopách Lucemburků

Jako akce v rámci Dnů evropského dědictví 2016 a jako rozloučení s výstavou Doba králů a císařů proběhla v sobotu 3. září 2016 na zámku Krásné Březno populárně naučná akce pro odborníky i laiky s názvem Den na zámku – Po stopách Lucemburků. Kromě výstavy mohli děti i dospělí navštívit edukační programy, tematické dílny a přednášky o reáliích doby. Připojil se též sousední objekt kostela sv. Floriána a to tematickými prohlídkami.

d) Strašidelné čtení na zámku Krásné Březno – edukační večer pro veřejnost, zapojení do projektu Celé Česko čte dětem, 4. 11. 2016

e) Přednáškový cyklus (volné téma) – Přednášková činnost zaměstnanců ÚOP pro laickou i odbornou veřejnost v sídle územního odborného pracoviště NPÚ v Ústí nad Labem (zámek Krásné Březno) pokračovala i v roce 2016 (přednášky ÚOP se opět konali jednou měsíčně – vždy v pondělí od 16 hod.).

f) Publikace

- *ZAMĚSTNANECKÁ SÍDLIŠTĚ V SEVERNÍCH ČECHÁCH MEZI LETY 1918–1938, díl 2, Firemní kolonie a státní domy* – kniha navazuje na 1. díl této ediční řady, tentokrát se autoři zaměřili na firemní kolonie a domy pro státní zaměstnance. Problematika zaměstnaneckého bydlení je začleněna do širšího kontextu tuzemských i zahraničních realizací s důrazem na postihnutí urbanizačních procesů, které tato sociální výstavba vyvolala. Jednotlivé kapitoly doplňuje bohatá z větší části dosud nepublikovaná plánová a obrazová dokumentace. Součástí studie je také kritický katalog šesti nejzásadnějších realizací postavených významnými průmyslovými podniky v průběhu 20. a 30. let 20. století na území dnešního Ústeckého kraje.

– *TEPLICE: architektura moderní doby (1860–2000)* – kniha si klade za cíl pojednat o vývoji architektury v Teplicích v celé šíři a ve všech odstínech jejího vývoje, chce vrátit do paměti jména architektů, kteří upadli v zapomnění, přestože svým osobitým rukopisem po dlouhá léta dotvářeli podobu města.

– *časopis Monumentorum Custos 2015* – ve spolupráci s FF UJEP vyšlo další číslo odborného recenzovaného periodika věnovaného památkám severozápadních Čech.

g) NAKI II – Dokumentace historických staveb sloužících pro zpracování chmele. Hlavním cílem projektu je provést základní dokumentaci historických staveb sloužících pro zpracování chmele. Tyto stavby jsou součástí stavebního fondu vázícího se na specifické přírodní podmínky a vyskytující se proto pouze v některých regionech. Zde však představují důležitou součást urbanismu obcí a kulturní krajiny. Zároveň se jedná o stavby, které (až na výjimky) nejsou památkově chráněné. Vzhledem ke své velikosti dnes pro vlastníky představují finanční zátěž a v posledních pěti letech jsou ve velkém měřítku demolovány. Dokumentace tak představuje poslední možnost, jak jejich existenci zaznamenat pro budoucnost.

6) Kostel sv. Floriána

Celoročně přístupný památkový objekt, skvost saské renesance, je součástí zámeckého areálu Krásné Březno, ve kterém sídlí územní odborné pracoviště NPÚ v Ústí nad Labem. Celková **návštěvnost komentovaných prohlídek** kostela za rok 2016 byla **1051 osob**.

Kromě běžných a speciálních prohlídek ve významných dnech turistické sezóny, byly hlavními událostmi pro veřejnost **koncerty**, během nichž zavítalo do kostela zejména v závěru roku dalších více než **1000 návštěvníků**.

- **Fotografie** v tiskové kvalitě jsou novinářům k dispozici zdarma na vyžádání.
- **Kontakt:** Ing. arch. Daniel Vágner, PR pracovník ÚOP v Ústí nad Labem, 472 704 843, 778 403 915, vagner.daniel@npu.cz